

Karizma vodstva u Svetom pismu

Voditelj – lider (*leader*) – zajednice
u biblijskoj povijesti

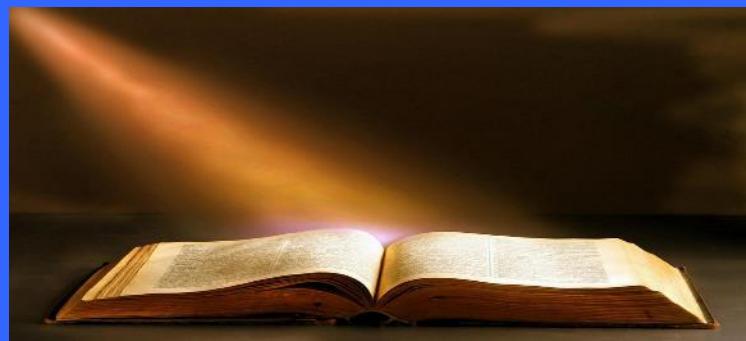
Biblijska teologija 2

FER, utorkom 17:15, bibteo@fer.hr

doc. dr. sc. Niko Bilić SJ

Tanja Lakić, mag. theol.

<https://amdg.eu/fer-bt2>

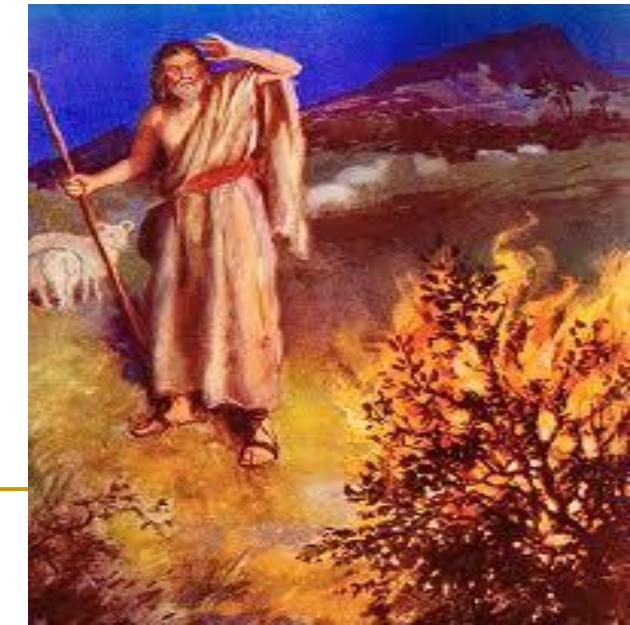

Biblijski primjeri

- Povjereni blago, aktualna, realistična Biblija; smjernica, smirenje
- Mojsije mudro s narodom
 - Mirjam prepoznaće spas naroda, priključuje se i poziva (BT1 – Žena u SZ)
 - Debora, skromno i odvažno (BT 1 – Žena u SZ)
 - Gideon junaci krenuo, zatajio (BT 1 – Duhovno zvanje)
- Nehemija – izvrstan političar (usp. BT 2 – Nasilje)
- Gospodin – Dobri Pastir

Mojsijevo zvanje (Izl 3,1-4,17)

- Pastirski osjećaj (Izl 3,1)
 - Plameni jezik (3,2 ~ Dj 2,3)
 - S onu stranu (Izl 3,1.3)
- 2x “Mojsije” (3,4)
 - Potvrda identiteta, obraćenje, zvanje
- Bog čuva svoju svetost, transcendentnost:
- יהוה = “Bit ču, tko god da ču biti” (3,14)
 - = budućnost, sloboda
- Mojsije: bos, prekrivena lica
- Bog poznaje stanje: vidi, čuje (3,7)
- “Sišao sam” יָרַד jārad (3,8)
- Otkupljenje: stvaranje naroda

Mojsije pred morem

- *Vjera u Boga i Mojsija* (14,31)
 - “Ako mi ne vjeruju?” (4,1)
 - Razumljivo stanje u Izl 14,10:
- Velik strah (ירא), krik (צעק) ‘aq
 - Izopačenje u napad (11s):
- Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
- Bolje robovati (12) ~ kajinovsko *lutanje* (usp. Post 4,12.14)

Mudar voditelj

- Mojsijev postupak u Izl 14,13:
 - “Ne bojte se!” (ירא)
 - – korijen problema iz v10 (ירא)
↔ protunapad, povlačenje, obrana...
 - → “pobojali se” (יהוה) (31)
- **יְשֻׁעָה jāšā‘ spasiti – usred voda**
 - Mojsijevo iskustvo u Izl 2
 - “Gledajte spasenje!” (14,13)
 - “יהוה je spasio Izraela” (v30)
 - “Postao mi je spasenje” (15,2)
- “Što vičeš (צַעֲקָה sa ‘aq HB, LXX, Vg i Šarić) k meni!” (14,15)
 - Mojsije Bogu (usp. narod u 14,10 צַעֲקָה sa ‘aq)

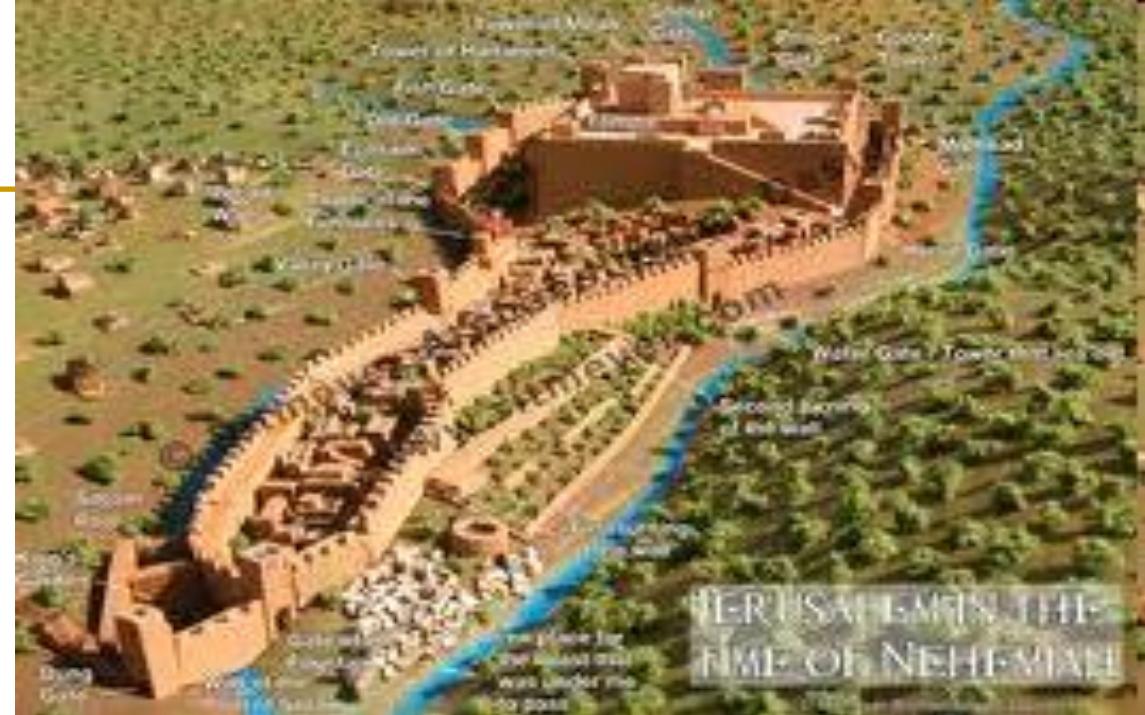

Povjerenje i zaduženje

- Jošua – mladi vojskovodja (Izl 17,8-16)
 - u boju protiv Amaleka
 - Uloge (9.10-12):
- Jošua odabire borce (v9)
- Mojsije molitveni pokrovitelj (10-12)
- Mojsije Jošui (Br 27,19; Pnz 31,7)
 - Pred cijelom zajednicom
- daje poslanje
 - “ređenje” (Br 27,23; Pnz 34,9)
 - Polaganje ruku

Nehemija

Obnovitelj jeruzalemskih zidina

Zidine – gradske i hramske

**Materijalne (štit) i
duhovne (ljubav prema bližnjemu)**

Autobiograf – biblijski pisac

Nehemija – opunomoćen

- Pod stranom vlašću
- Peharnik perzijskog cara
- Obavijest o nevolji Ostatka
 - Prva reakcija (Neh **1,5-11**)
 - Prije odgovora kralju (2,4)
- molitva
 - Razgovor s kraljem:
 - “Pošalji me” (2,5), “poslao me” (6)
- Punomoć, upravitelj

Početak radova

- U Jeruzalemu (Neh 2)
- Noću upoznaje stanje (Neh 2)
 - Razrađuje plan – u skrovitosti
- Nehemija okuplja (Neh 3):
“Sve obitelji”
- “Gradimo” (1. mn – Neh 3,33.38)
 - “Ni ja, ni braća
– nismo skidali radno odijelo” (4,17)
- “Držao sam se posla” (5,16)

Neprijatelji obnove

- Ruganje (Neh 3,34):
- Jadni, nemoćni
- lisica – jača od zidova (**35**)
 - Nehemijina reakcija (**36**):
 - “Čuj, Bože naš” (**36**)
 - Dobar plod:
- Zidovi do pola obnovljeni (**38**)

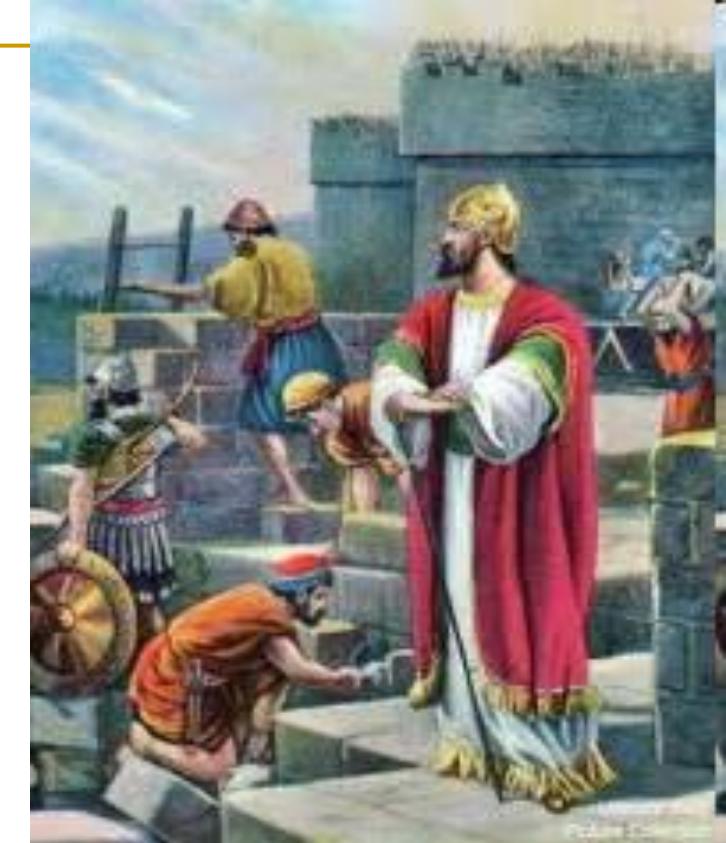
Nov napad i odgovor

- Druga faza napada (Neh 4,2):
- Boj – napad u 4,2 (Vg. 4,8)
 - Do sada čuli (2,10.19; 3,33)
i rugali se (2,19; 3,33)
- “nećemo sagraditi” (4,4) – narod
- “uvući ćemo se među njih” (4,5) – neprijatelji
- Mudro sluša obje strane: “Vidio sam kako se boje” (4,8)
- Drugi motivacijski govor (4,8 usp. 2,17):
 - Mislite na Gospodina (4,8)
 - Cilj: obitelj i kuća (4,8)

Nehemijina metoda

- Graditelji (Neh 4,11):
- Branitelji: Jednom rukom radi,
u drugoj oružje (4,11)
- Protivnici htjeli zaustaviti posao (2)
 - ⇔ Bog zaustavio njihov plan (9)
- Unutarnja kriza (Neh 5)
 - Nehemija otpustio dugove (10), odrekao se plaće (14)
 - Po završetku obnove od 12,27:
 - posveta Jeruzalemskih zidina

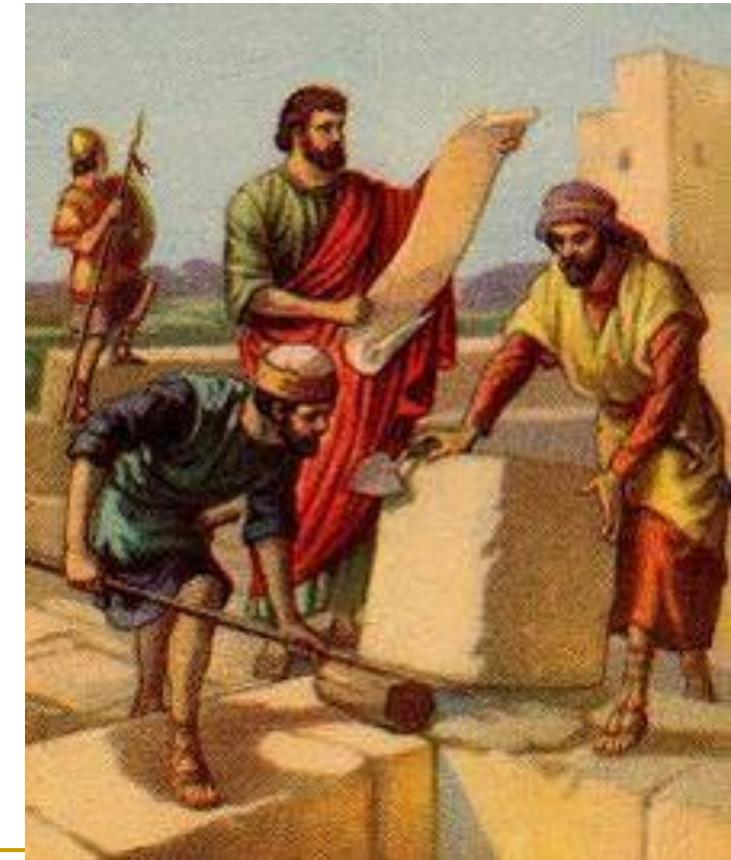
Nehemija

Nadvladava krizu u zajednici (Neh 5)

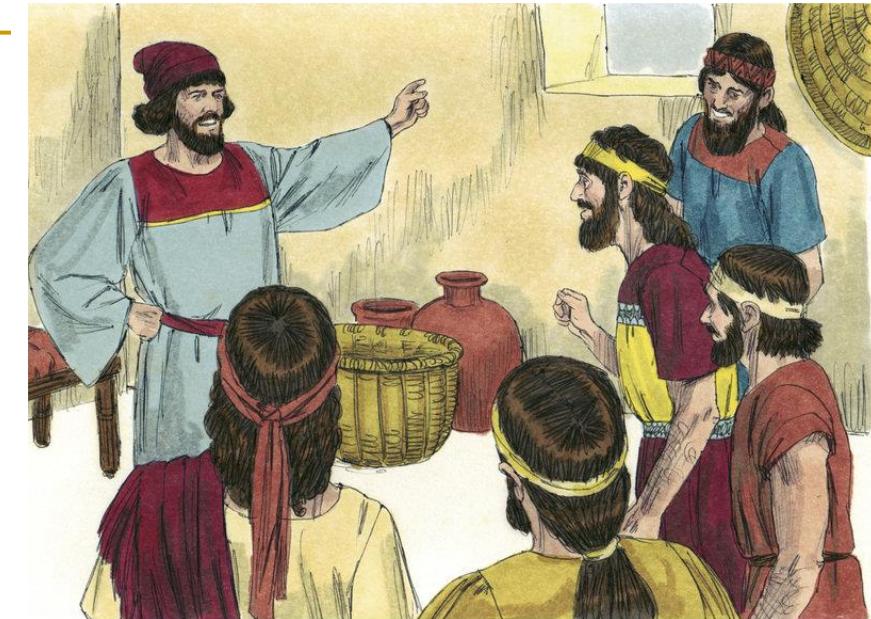
Nehemijina duhovna obnova

- Krik (**שָׁקֵץ** *sāq*) naroda u Neh 5,1:
“velika vika” (KS), “teške optužbe” (Š.)
 - Ne zbog izgradnje i obrane (do Neh 4)
- *Postupak voditelja:*
- Informiranje (Neh 5,2-5)
 - Hrana za brojnu djecu (2; LXX: zalažemo djecu)
 - Polja i vinogradi u zalog za hranu (3)
 - I za porez (4)
 - djeca – robovi “našoj braći” (5)
 - *Emocija u Neh 5,6?*
- Ljutnja – “uskipio, uzavreo”
 - obično problem, kao kod Kajina

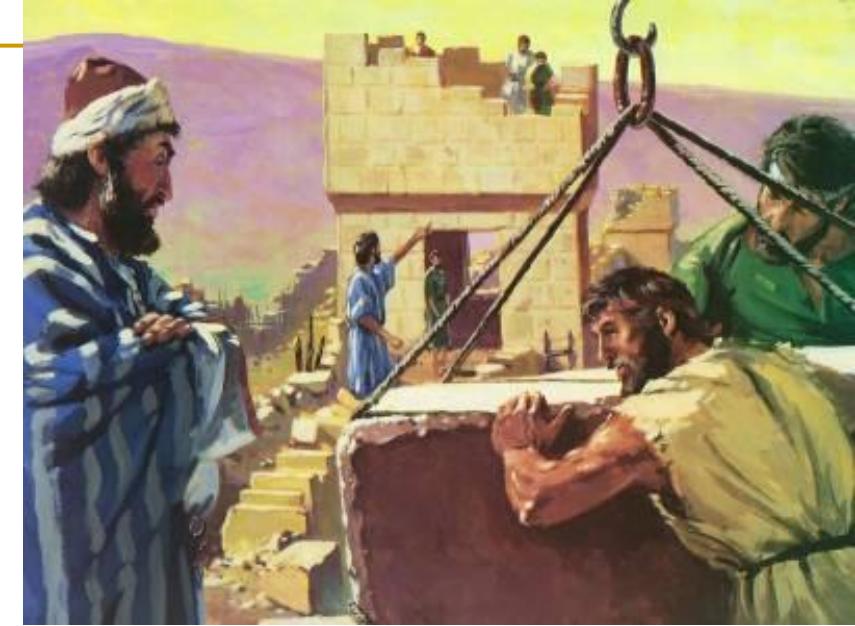
Odlučan voda

- Krisis (Neh 5,7):
 - “u sebi promislio” (KS), “odlučih” (Š.)
 - = moje se srce *zakraljilo* nada mnom (*mālak*, ni.)
- Postupak voditelja (Neh 5,7s):
 - A) prosudba i prijekor vlastele u v7:
 - “Lihvarite”
 - B) Velik zbor, narodna skupština – “demokracija”, Crkva (*קהלת* *q^ehillâ*) v7
 - C) Izravna optužba, sučeljenje s činjenicama u v8:
 - “prodajete svoju braću”

Uspješna metoda

- *Temelj (Neh 5,9):*
- **Strah Božji**
 - *Nehemija primjer (15):*
- **Ja drukčije – zbog straha Božjega**
 - *Nehemijin postupak u 5,10.14.16s:*
- **Otpustio dugove (10)**
- **Odriče se namjesničke plaće (14)**
- **Sam radi (16)**
- **Hrani radnike (17)**

- *Zahtjev u (Neh 5,11):*
- **“Vratite!”**
 - *Rezultat u 12s:*
- **Spremnost: “Vratit ćemo”**
- **Prisega pred svećenicima**
- **Djelo: izvršenje (13)**

Dobar Pastir i Krist – voda

Ez 34

Mt 23,1-12

“Moji pastiri” i “moje ovce” u Ez 34

- Pastiri samima sebi (2.10)
 - Nema pastira (8)
- Izravan dijalog: jedete, odijevate se, koljete (3)
 - Slaba, bolesna, ranjena, zalutala, izgubljena (= propala) ovca
 - Pastiri zanemarili (4)
↔ Gospodin se brine (16)
- Spasiti iz usta pastira (10), iz *raspršenosti* (12)

Sudac ovčama

- Sudac ovčama (Ez 34,17.20.22)
- Problem ne samo pastiri
 - Nogama gaze pašu i prljaju vodu (18)
 - *Raspršene* jer su izgurane i izbodene
- Ja ću pasti svoje ovce po Pravu (15)
 - živa osoba ostvaruje

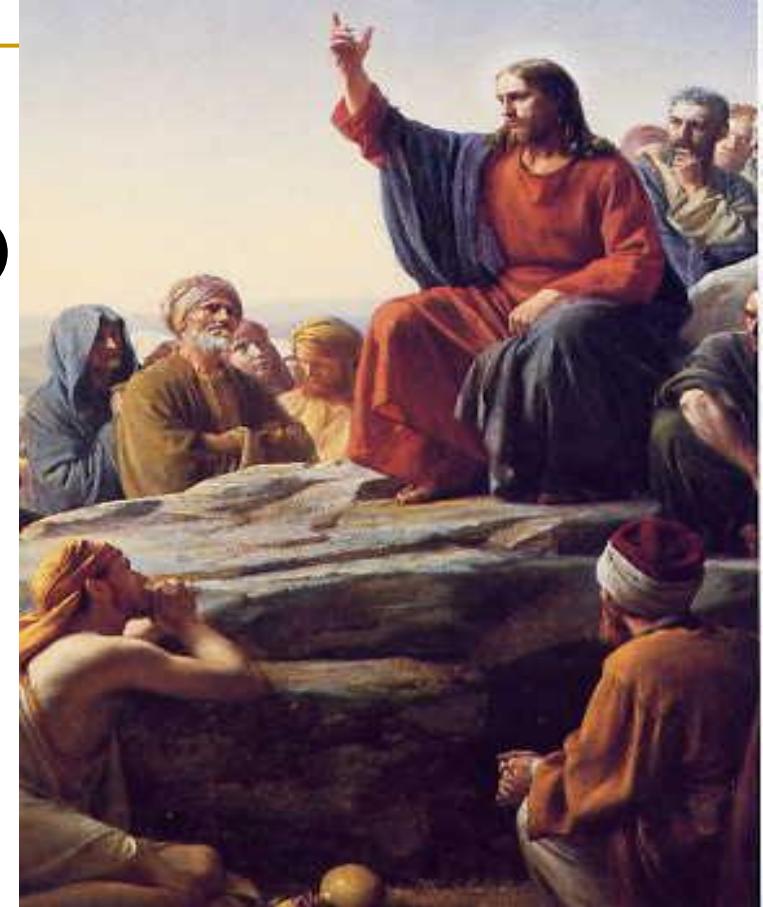
Krist – voda (Mt 23,1-12)

- Čovjekovo uzvišenje
- Božje djelo (pasiv – Mt 23,12)
 - = uzdignut, privlači (Iv 12,32)
 - Na križ, iz groba, k Ocu
 - Bog ga preuzvisi i darova mu ime (Fil 2,9)
- Činite i obdržavajte riječi! (Mt 23,3)
 - Poslušan do smrti (Fil 2,8)
- Pokaži se! – Otac vidi u skrovitosti
 - Pogledao na neznatnost = poniznost (Mt 23,12; Lk 1,46)

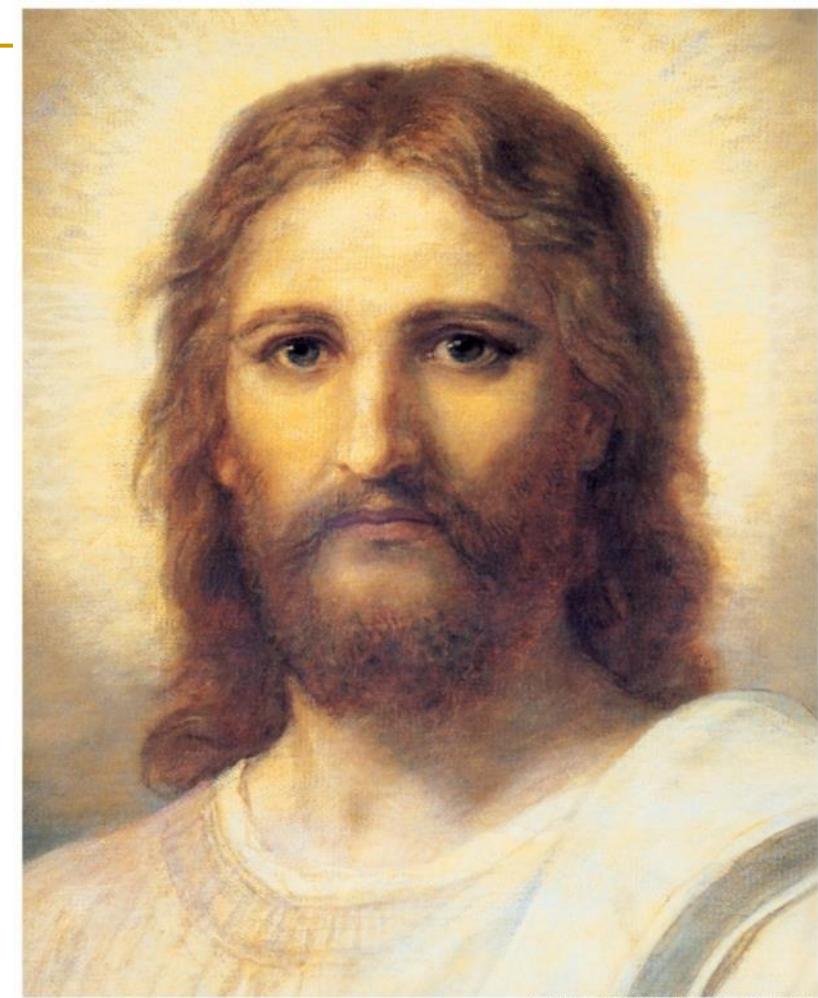
Lažno uzvišenje

- Ljudskom silom – sebe uzvisuje (Mt 23,12)
- Govorenjem (3)
 - Govore, a ne čine (3) – bolan rascijep
 - Mlojava *pleća, prst* usahnuo (4)
 - Djela za “teatar” pred *ljudima* (5)
- Odijelo, molitveni pribor, sveti zapisi (5b)
- Titula, pozdravi (7)
- Bitka za prva mjesta (6)
- Frustriranost
 - Poniženje (12), kvasac farizejski

Zahtjev “podložnicima”

- Što pripisujem autoritetu,
kako ga (u sebi) zovem?
- Titula i stav srca
- Rabbi (7s) “Veliki moj”,
uvaženi, poštovani
 - Učitelj naš je Isus – Veliki, dostojan časti
- “Vi ste braća” (8) – obitelj
- Otac nebeski (9) – savršen i neizmjeran
 - Ljudski autoritet nije Bog
 - Ne nazivajte *Bogom* nikoga na zemlji

Christ's Image, by Heinrich Hofmann, courtesy C. Harrison Conroy Co., Inc.

Jedan je vođa

- Zatajili pastiri – evo Dobri Pastir
- Jedan vođa (Mt 23,10): Ne – podjeli
- Zove: “Slijedi me!” (Mt 8,22; 9,9; 19,21...)
- Kako biti najveći (Mt 20,26)? – služi! (usp. Mt 23,11)
 - Gospodin i Učitelj pere noge (Iv 13,5)
 - Saginja se pred grješnicom kojoj prijeti smrt (Iv 8,6.8); ne iskušava i ne osuđuje, posvećuje se izgubljenoj ovci: Tomi (Iv 20), Petru (Iv 21)
 - Ponizio sama sebe (Fil 2,8)
- Moje breme – lako (Mt 11,30): Uzeo križ na svoja pleća
- Učite od mene (Mt 11,29) – srce je važno

